

**Mål C-368/23 [Fautromb]<sup>1</sup>****Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

12 juni 2023

**Domstol som begär förhandsavgörande:**Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes  
(Frankrike)**Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:**

25 maj 2023

**Sökande:**

H3C

**Motpart:**

MO

**1. Bakgrunden och förfarandet i det nationella målet**

- 1 MO, som är 82 år gammal, är upptagen i förteckningen över revisorer sedan år 1976 och i medlemsregistret för samfundet för revisorer sedan år 1967.
- 2 MO äger, direkt eller indirekt genom aktiebolaget Fiducial International, 99,9 % av kapitalet i det icke-affärsdrivande bolaget Fiducial, i vilket han är företagsledare. Detta bolag är moderbolag i koncernen Fiducial, som bildades år 1970 av MO. Bolaget är verksamt på flera olika områden och dess personal på över 20 000 personer arbetar i nästan 80 olika länder.
- 3 Inom koncernen bedriver Société fiduciaire nationale de révision comptable (bolaget Fidaudit) och dess dotterbolag revisionsverksamhet. MO hade inte personligen någon fullmakt för att kontrollera räkenskaper och hade inte heller undertecknat någon sådan fullmakt. Société fiduciaire nationale d'expertise comptable (bolaget Fidexpertise) bedriver, liksom sina dotterbolag,

<sup>1</sup> Förevarande mål har getts ett fiktivt namn. Detta namn är inte någon av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

redovisningsverksamhet. MO äger direkt eller indirekt nästan hela aktiekapitalet i dessa två bolag, i vilka han även är styrelseordförande och verkställande direktör.

- 4 Koncernen Fiducial erbjuder olika företag andra tjänster genom sina dotterbolag:
  - Bolaget Fiducial Security Services erbjuder tjänster på säkerhetsområdet.
  - Bolaget Fiducial Office Solutions erbjuder tjänster inom försäljning av kontorsmateriel och kontorsmöbler.
  - Bolaget Fiducial Informatique erbjuder tjänster inom området tillhandahållande av IT-tjänster.
  - Fiducial Real Estate erbjuder tjänster inom området för fastighetsförmedling och förvaltning av icke-affärsdrivande fastighetsinvesteringsbolag.
  - Bolaget Banque Fiducial erbjuder tjänster på bankområdet.
  - Bolaget Fiducial Médias driver en nationell radiostation och lokala medier.
- 5 Haut conseil du commissariat aux comptes (Över nämnden för revisionsärenden), som är tillsynsmyndighet för revisorsyrket i Frankrike, har att pröva ett sanktionsförfarande mot MO för åsidosättande av reglerna om revision.
- 6 MO anses sedan den 3 januari 2016 ha åsidosatt artikel L. 822-10 i Code de commerce (handelslagen) genom att direkt eller indirekt utöva affärsverksamhet som inte kan betecknas som närliggande till revisorsyrket och som följaktligen är oförenlig med uppdraget som revisor.

## **2. Tillämpliga bestämmelser**

### **A. Unionsrätt**

*Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning, som ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/30/EG av den 11 mars 2008, 2013/34/EU av den 26 juni 2013, 2014/56/EU av den 16 april 2014 och (EU) 2022/2464 av den 14 december 2022.*

- 7 I artikel 2 i direktivet definieras lagstadgad revision som revision av årsredovisning eller årsbokslut, i den mån den föreskrivs i unionsrätten eller nationell rätt för små företag, eller som utförs frivilligt på begäran av små företag, när sådan revision i nationell lagstiftning definieras som lagstadgad revision. Vidare definieras en lagstadgad revisor och ett revisionsföretag som en fysisk respektive juridisk person som en medlemsstats behöriga myndigheter har godkänt för att utföra lagstadgad revision.

- 8 I skäl 5 i direktivet anges att direktivet syftar till en långtgående, men inte fullständig, harmonisering av kraven på lagstadgad revision och att en medlemsstat som föreskriver lagstadgad revision får införa strängare krav om inget annat anges i detta direktiv.
- 9 I skäl 9 anges vidare att lagstadgade revisorer bör iaktta striktast möjliga etiska normer och därför bör omfattas av yrkesetiska regler som minst omfattar deras funktion när det gäller allmänintresset, deras integritet och objektivitet samt deras yrkeskompetens och vederbörliga omsorg.
- 10 I det första skälet i direktiv 2014/56/EU av den 16 april 2014 om ändring av direktiv 2006/43 anges dessutom att det har visat sig nödvändigt att ytterligare harmonisera bestämmelserna i direktiv 2006/43 för att bland annat stärka de lagstadgade revisorernas och revisionsföretagens oberoende och objektivitet när de utför sitt uppdrag. I skälen 6 och 7 i direktivet anges vidare att det är särskilt viktigt att stärka självständigheten, som är ett väsentligt inslag i den lagstadgade revisionen, och att intressekonflikter bör undvikas.
- 11 I artiklarna 21 och 22 i direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006, i dess lydelse enligt direktiv 2014/56, genom vilka dessa principer genomförs, föreskrivs bland annat följande:
  - Medlemsstaterna ska se till att alla lagstadgade revisorer och revisionsföretag omfattas av yrkesetiska principer. Dessa ska minst omfatta deras funktion när det gäller allmänintresset, deras integritet och objektivitet samt deras yrkeskompetens och vederbörliga omsorg.
  - Medlemsstaterna ska se till att en lagstadgad revisor eller ett revisionsföretag som utför lagstadgad revision är självständiga i förhållande till det granskade företaget och inte medverkar i det granskade företagens beslutsprocess. Vidare ska medlemsstaterna se till att en lagstadgad revisor eller ett revisionsföretag vidtar alla rimliga åtgärder för att, när dessa utför lagstadgad revision, se till att deras självständighet inte påverkas av någon intressekonflikt eller någon affärsrelation eller annan direkt eller indirekt befintlig eller potentiell relation som berör dem eller deras nätverk eller varje annan person som genom kontroll är direkt eller indirekt är knuten till den lagstadgade revisorn eller revisionsföretaget.
  - Den lagstadgade revisorn eller revisionsföretaget ska inte utföra någon lagstadgad revision om det finns någon som helst risk för självgranskning, egenintresse, partiskhet, förtrolighet eller skrämelse som orsakats av ekonomiska, personliga, affärsmässiga, anställningsrelaterade eller andra förhållanden mellan, å ena sidan, dem själva, deras nätverk och varje fysisk person som kan påverka resultatet av den lagstadgade revisionen och, å andra sidan, det granskade företaget, som skulle få en objektiv, förnuftig och informerad tredje part att, med beaktande av de tillämpade skyddsåtgärderna, dra slutsatsen att den lagstadgade revisorns eller revisionsföretagets opartiskhet och självständighet är hotad.

*Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende revision av företag av allmänt intresse*

- 12 I skäl 5 i förordningen anges att det är viktigt att fastställa detaljerade regler för att se till att lagstadgad revision av företag av allmänt intresse utförs av lagstadgade revisorer och revisionsföretag som är föremål för stränga krav och att gemensamma regleringsmetoder bör öka integriteten, opartiskheten och självständigheten, objektiviteten, ansvaret, öppenheten och tillförlitligheten när det gäller lagstadgade revisorer för dessa enheter, vilket skulle bidra till att höja kvaliteten på lagstadgad revision i unionen, vilket i sin tur skulle bidra till att den inre marknaden kan fungera på ett smidigt sätt, samtidigt som en hög nivå på skyddet av konsumenter och investerare uppnås. I detta skäl preciseras att dessa strikta krav endast bör gälla lagstadgade revisorer eller revisionsföretag i den mån de utför lagstadgade revisioner av företag av allmänt intresse.
- 13 I artikel 1 i förordningen anges att den bland annat fastställer regler om organisation och val av lagstadgade revisorer och revisionsföretag av företag av allmänt intresse för att främja deras opartiskhet och självständighet och undvika intressekonflikter. I artikel 2 anges att förordningen inte ska påverka tillämpningen av direktiv 2006/43/EG. I artikel 5 definieras sedan de icke-revisionstjänster som den lagstadgade revisorn eller revisionsföretaget som utför den lagstadgade revisionen av ett företag av allmänt intresse, eller någon medlem av deras nätverk, inte får tillhandahålla det företaget, dess moderföretag eller de företag som det kontrollerar, mellan början på den period som granskas och utfärdandet av revisionsberättelsen, å ena sidan, och under räkenskapsåret omedelbart före den perioden, å andra sidan.

*Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden*

- 14 I skälen 97 och 101 i direktivet anges följande:

*”(97) Det är nödvändigt att i detta direktiv fastställa vissa bestämmelser om hög kvalitet på tjänster och i synnerhet garantera krav på information och öppenhet. Dessa bestämmelser bör tillämpas både för gränsöverskridande tjänster mellan medlemsstaterna och tjänster som tillhandahålls i en medlemsstat av en tjänsteleverantör som är etablerad där, utan att lägga onödiga bördor på små och medelstora företag. Bestämmelserna bör inte på något sätt hindra medlemsstaterna från att, i enlighet med detta direktiv och annan gemenskapsrätt, tillämpa ytterligare eller andra kvalitetskrav. ...*

*(101) Det är nödvändigt och i tjänstemottagarnas, särskilt konsumenternas, intresse att se till att tjänsteleverantörerna har möjlighet att erbjuda tjänster på flera olika områden parallellt och att begränsningar i detta hänseende inskränks till vad som är nödvändigt för att garantera opartiskheten, oberoendet och integriteten hos de reglerade yrkena. Detta påverkar inte sådana begränsningar och förbud mot att utföra viss verksamhet som syftar*

*till att garantera oberoende om en medlemsstat anförtror en tjänsteleverantör en särskild uppgift, i synnerhet när det gäller stadsutveckling, och det bör inte heller påverka tillämpningen av konkurrensregler.”*

15 Artikel 25 har följande lydelse:

*”1. Medlemsstaterna skall säkerställa att tjänsteleverantörer inte åläggs krav som innebär att de endast får utöva en viss angiven verksamhet eller som inskränker möjligheten att utöva flera verksamheter gemensamt eller i partnerskap.*

*Sådana krav får emellertid ställas på följande typer av tjänsteleverantörer:*

*a) Reglerade yrken, i de fall då det är motiverat för att se till att reglerna för yrkesetik och uppförande, vilka varierar beroende på de enskilda yrkenas särdrag, följs och då det är nödvändigt för att säkerställa deras oberoende och opartiskhet.*

*b) Leverantörer av tjänster såsom certifiering, ackreditering, teknisk kontroll, testning eller försök, om det är motiverat för att garantera deras oberoende och opartiskhet.*

*2. Om verksamheter på flera olika områden mellan de tjänsteleverantörer som avses i punkterna 1 a och 1 b är tillåtna skall medlemsstaterna säkerställa följande:*

*a) De skall förhindra intressekonflikter och oförenligheter mellan vissa verksamheter.*

*b) De skall garantera det oberoende och den opartiskhet som krävs för vissa verksamheter.*

*c) De skall säkerställa att reglerna för yrkesetik och uppförande för olika verksamheter är förenliga sinsemellan, särskilt i fråga om tystnadsplikt.”*

## **B. Nationell rätt**

*Code de commerce (handelslagen)*

16 Enligt artikel L. 822-1 i Code de commerce (handelslagen) ska revisorers uppgifter utföras av fysiska personer eller revisionsföretag.

17 Revisorer omfattas av olika yrkesetiska regler, bland annat enligt artiklarna L. 822-9–L.-822-16 och R. 822-20–R.-822-31 i Code de commerce (handelslagen) samt av Code de déontologie de la profession des comptables (lagen yrkesetiska regler för revisorer), vilken återfinns i bilaga till regelsamlingen i Code de commerce (handelslagen).

18 I artikel L. 822-10 i Code de commerce (handelslagen) föreskrivs följande:

*”Revisorernas uppgifter är oförenliga*

*1° med varje verksamhet eller åtgärd som kan påverka revisorns oberoende.*

*2° med all avlönad anställning; en revisor kan emellertid tillhandahålla undervisning som har samband med utövandet av hans eller hennes yrke eller inneha en avlönad anställning hos en revisor.*

*3° med varje affärsverksamhet, oavsett om den bedrivs direkt eller via en mellanhand.”*

19 Artikel L. 822-10 i Code de commerce (handelslagen) har kompletterats genom lagen av den 22 maj 2019, i vilken det numera föreskrivs två undantag från förbudet mot att bedriva affärsverksamhet och 3° har nu följande lydelse:

*”3° med varje affärsverksamhet, oavsett om den bedrivs direkt eller via en mellanhand, med undantag, för det första, för affärsverksamhet som är närliggande till revisorsyrket och som utövas i enlighet med de yrkesetiska reglerna och reglerna om revisorernas självständighet och enligt de villkor som föreskrivs i artikel 22 tredje stycket i beslut nr 45-2138 av den 19 september 1945 om inrättande av samfundet för revisorer och om reglering av yrkestiteln och yrket som revisor, och, för det andra, närliggande verksamhet som bedrivs av ett bolag som är verksamt inom flera olika områden, enligt de villkor som föreskrivs i artikel 31-5 i lag nr 90-1258 av den 31 december 1990 om utövande i bolagsform av fria yrken som omfattas av lag eller annan författning eller som har skyddad titel samt bolag med finansiella andelar inom fria yrken.”*

20 I artikel 22 i beslut nr 45-2138 av den 19 september 1945 föreskrivs att arbetet som revisor är oförenligt med all verksamhet eller allt handlande som kan inverka menligt på självständigheten hos den person som utövar den. Därefter anges olika exempel på detta. Till dessa räknas utövandet av all annan affärsverksamhet eller mellanhandsverksamhet än sådant som omfattar utövandet av yrket, såvida det inte är närliggande verksamhet och inte kan äventyra utövandet av yrket eller revisorernas självständighet samt revisorernas iakttagande av de regler som följer av deras ställning och yrkesetik.

21 I artikel 31-5 i lag nr 90-1258 av den 31 december 1990 föreskrivs att ett bolag med verksamhet inom flera olika områden vilket bildats för att gemensamt utöva vissa fria yrken får, såsom närliggande verksamhet, bedriva alla former av affärsverksamhet som inte är förbjuden enligt lag eller dekret avseende minst ett av de yrken som utgör bolagets verksamhetsföremål.

### 3. Skälen till begäran om förhandsavgörande

- 22 Det finns ingen lag eller annan författning som definierar den affärsverksamhet som avses i artikel L. 822-10 3° i Code de commerce (handelslagen). MO bestred under förfarandet varken att han indirekt hade bedrivit den aktuella verksamheten eller att det rörde sig om affärsverksamhet som inte kunde betecknas som närliggande revisorsyrket.
- 23 MO har emellertid gjort gällande att bestämmelserna i 3° i artikel L. 822-19 i Code de commerce (handelslagen) strider mot unionsrätten, närmare bestämt mot artikel 25 i direktiv 2006/123 om tjänster på den inre marknaden, och att dessa bestämmelser därför inte kan ligga till grund för en disciplinåtgärd. Enligt MO är förbudet i artikel L. 822-10 3° i handelslagen oproportionerligt, eftersom revisorernas självständighet och förebyggandet av intressekonflikter säkerställs i tillräcklig utsträckning genom andra franska och unionsrättsliga lagar, författningar eller yrkesetiska regler, vilka MO själv har följt vid utövandet av den aktuella affärsverksamheten.
- 24 MO åberopar domen av den 27 februari 2020, kommissionen/Belgien (C-384/18, EU:C:2020:124), i vilken EU-domstolen slog fast att Konungariket Belgien hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt bland annat artikel 25 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden genom att förbjuda att verksamhet som bokförare utövas gemensamt med verksamhet som försäkringsmäklare, försäkringsagent eller fastighetsmäklare eller varje form av bankverksamhet och verksamhet avseende finansiella tjänster, och genom att ge kamrarna vid Institut professionnel des comptables et fiscalistes agréés (Yrkessamfundet för auktoriserade bokförare och skatterådgivare) rätt att förbjuda att verksamhet som bokförare utövas gemensamt med alla typer av hantverks-, jordbruks- och handelsverksamhet.
- 25 I denna dom godtog inte EU-domstolen Konungariket Belgiens argumentation om att det aktuella förbudet är proportionerligt eftersom det endast avser strikt angivna verksamheter för vilka det presumeras att en intressekonflikt kan uppstå, och vidare att alternativa åtgärder, med hänsyn till strukturen på den belgiska marknaden, inte skulle vara lika effektiva för att uppnå de eftersträlvade målen (punkt 52).
- 26 Huvudföredraganden för Haut Conseil (Övernämnden) anser att denna lösning inte kan överföras på MO:s situation, eftersom de belgiska bokförarnas och de franska revisorernas verksamhet, uppdrag och yrkesetiska skyldigheter skiljer sig väsentligt åt.
- 27 På grund av den särskilda karaktären hos de uppgifter som anförtros revisorer och i synnerhet deras uppgift att kontrollera räkenskaperna, anser generaldirektören att verksamheten som revisor omfattas av en rad yrkesetiska regler som i nationell rätt bland annat följer av artiklarna L. 822-9–L. 822-16 och R. 822-20–R. 822-31 i

Code de commerce (handelslagen) och Code de déontologie de la profession des comptables (lagen yrkesetiska regler för revisorer).

- 28 Enligt honom syftar flera av dessa bestämmelser särskilt till att säkerställa revisorns självständighet och opartiskhet och till att förebygga intressekonflikter, nämligen följande:
- Artikel L. 822-10, 1° och 2°, i Code de commerce (handelslagen), som föreskriver en allmän oförenlighet mellan arbetet som revisor och varje verksamhet eller handling som kan påverka revisorns oberoende, och varje avlönad anställning, såvida det inte är hos en revisor eller i undervisningssyfte.
  - Artiklarna L. 822-11–L. 822-13 i samma lag, i vilka det föreskrivs olika förbud och föreskrifter för hur skyddsåtgärder ska vidtas avseende förhållandena mellan revisorn och de företag som denne granskar, särskilt med hänvisning till bestämmelserna i förordning (EU) nr 537/2014 av den 16 april 2014.
  - Artiklarna 4 och 5 i de yrkesetiska reglerna, enligt vilka revisorn ska vara självständig i förhållande till den enhet till vilken han eller hon tillhandahåller ett uppdrag eller en tjänst och undvika att försätta sig i en situation som skulle kunna uppfattas som att den äventyrar ett opartiskt utövande av uppdraget eller tjänsten. Artiklarna 12, 18–22 och 31–35 innehåller därefter olika bestämmelser som syftar till att säkerställa genomförandet av dessa principer.
- 29 MO har däremot hävdad att dessa bestämmelser, långt ifrån att illustrera behovet av att ålägga revisorerna strängare etiska regler än dem som gäller för de belgiska bokförarna, gör det möjligt just att i tillräcklig utsträckning garantera revisorers självständighet och opartiskhet, vilket innebär att förbudet mot kommersiell verksamhet som anges i artikel L. 822-10 3° i Code de commerce (handelslagen) inte är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- 30 MO har vidare påpekat att även om syftet med förordning (EU) nr 537/2014 av den 16 april 2014, som definieras i artikel 1 i förordningen, är att främja de lagstadgade revisorernas och revisionsföretagens självständighet och att bekämpa intressekonflikter när det gäller revision av företag av allmänt intresse, innehåller denna förordning, liksom direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006, inte något allmänt förbud mot att bedriva affärsverksamhet, utan endast ett förbud mot att direkt eller indirekt tillhandahålla andra tjänster än revisionstjänster till granskade företag eller till företag med anknytning till dem. MO drar därför slutsatsen att den nivå av självständighet och opartiskhet som unionslagstiftaren förväntar sig av revisorer kan uppnås på andra sätt än genom ett sådant förbud mot att bedriva affärsverksamhet som det som föreskrivs i artikel L. 822-10, 3° i Code de commerce (handelslagen).
- 31 Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes (Övernämnden för revisionsärenden i begränsad sammansättning) anser för det första att artikel L. 822.10 3° i Code de commerce (handelslagen), genom att den stadgar att all affärsverksamhet, med undantag för affärsverksamhet som är



närliggande till yrket som revisor och närliggande affärsverksamhet som bedrivs av ett bolag som bildats för gemensamt utövande av vissa fria yrken är oförenlig med uppdraget som revisor, medför att revisorer faktiskt omfattas av sådana krav som avses i artikel 25.1 första stycket i direktiv 2006/123 om tjänster på den inre marknaden.

- 32 Frågan uppkommer därför om dessa krav är tillåtna enligt artikel 25.1 andra stycket a i direktiv 2006/123, enligt vilken det ska avgöras om kraven är motiverade för att säkerställa att revisorers yrkesetiska regler följs, och särskilt för att säkerställa deras självständighet och opartiskhet.
- 33 Det råder i detta hänseende för det första inte något tvivel om att förbudet mot affärsverksamhet i artikel L. 822-10, 3°, i Code de commerce (handelslagen) är ägnat att förebygga intressekonflikter och följaktligen begränsa risken för att revisorers självständighet och opartiskhet undergrävs.
- 34 För det andra skulle detta förbud kunna omfattas av medlemsstaternas möjlighet att, i enlighet med skäl 5 i direktiv 2006/43, införa strängare normer än dem som föreskrivs i det direktivet.
- 35 Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes (Övernamnden för revisionsärenden i begränsad sammansättning) anser att det är nödvändigt att tolka artikel 25 i direktiv 2006/43 för att pröva det disciplinära förfarande som inletts mot MO. Därför hänskjuts den första frågan som anges nedan.
- 36 Undantagen från detta förbud, vilka infördes genom lagen av den 22 maj 2019 (se punkt 19 i denna sammanfattning) begränsar dessutom undergrävandet av revisorers frihet att diversifiera sin verksamhet, samtidigt som det säkerställs att sådan verksamhet under alla omständigheter omfattas av yrkesetiska krav som ställs på revisorer eller andra reglerade yrken.
- 37 Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes (Övernamnden för revisionsärenden i begränsad sammansättning) ställer i detta sammanhang den andra frågan nedan.

#### **4. Begreppet ”domstol”**

- 38 För att bedöma huruvida det hänskjutande organet ska anses vara en domstol i den mening som avses i artikel 267 FEUF beaktar EU-domstolen ett antal omständigheter, såsom huruvida organet är upprättat enligt lag, organet är av stadigvarande karaktär, dess jurisdiktion är av tvingande art, förfarandet är kontradiktoriskt, organet tillämpar rättsregler och huruvida det har en oberoende ställning (dom av den 30 juni 1966, Vaassen-Göbbels, 61/65, EU:C:1966:39; och dom av den 26 januari 2023, NV Construct, C-403/21, EU:C:2023:47, punkt 39). Det är på grundval av de uppgifter som anges i beslutet om hänskjutande som EU-domstolen kontrollerar om den hänskjutande domstolen kan kvalificeras som en

domstol i den mening som avses i artikel 267 FEUF (senast beslut av den 7 februari 2023, Konstrukta – Defence, C-521/22, EU:C:2023:94, punkt 24).

- 39 Formation restreinte du Haut conseil du commissariat aux comptes (Övernamnden för revisionsärenden i begränsad sammansättning) inrättades genom artikel L. 821-2 II i Code de Commerce (handelslagen), enligt vilken nämnden är behörig att besluta om påföljder mot revisorer enligt artikel L. 824-1 i samma lag vid disciplinära förseelser.
- 40 Nämnden i begränsad sammansättning består av en ordinarie domare, som är ledamot och ordförande i Haut conseil (Övernamnden), och fyra andra ledamöter som väljs av ledamöterna inom detta organ.
- 41 Ledamöternas mandat kan inte återkallas och de är underkastade yrkesetiska regler som föreskriver olika situationer som är oförenliga med uppdraget och som ålägger dem att utöva sitt uppdrag med värdighet, redbarhet och integritet, att omedelbart få alla intressekonflikter att upphöra och att inte ta emot eller begära instruktioner från någon myndighet när de utövar sina befogenheter.
- 42 I det förfarande som är tillämpligt inför nämnden i begränsad sammansättning hörs den berörda parten efter den utredning som genomförts av huvudföredraganden, parten kan biträdas av ombud i alla skeden av förfarandet och parten underrättas om invändningar och kan ta del av handlingarna i ärendet och yttra sig. Därefter behandlas ärendet vid offentligt sammanträde, där överläggning sker, och sedan meddelas ett motiverat beslut, som kan överklagas till Conseil d'État.
- 43 Det följer av dessa omständigheter att nämnden i begränsad sammansättning, som inte kan inleda ett förfarande ex officio och som ensam är behörig att pröva de disciplinära förfaranden som inletts mot revisorer, tillämpar rättsregler när den meddelar sina avgöranden, enligt ett kontradiktoriskt förfarande och på villkor som garanterar dess oberoende, vilket innebär att detta organ är en domstol i den mening som avses i ovannämnda artikel 267 FEUF.

## **5. Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande**

- 44 Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes (Övernamnden för revisionsärenden i begränsad sammansättning) vilandeförklarar ärendet till dess att Europeiska unionens domstol har prövat följande frågor:

”1. Ska artikel 25 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden, särskilt med beaktande av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende revision av företag av allmänt intresse tolkas så, att den utgör hinder för att en

nationell lagstiftning förbjuder lagstadgade revisorer och revisionsföretag att bedriva någon som helst affärsverksamhet, oavsett om verksamheten bedrivs direkt eller via en mellanhand?

2. Om den första frågan besvaras jakande: Gäller detta också när denna lagstiftning föreskriver ett undantag som innebär att detta förbud inte omfattar, för det första, affärsverksamhet som är närliggande till revisorsyrket och som bedrivs med iakttagande av de yrkesetiska reglerna och reglerna om revisorers självständighet samt enligt de villkor som föreskrivs i artikel 22 tredje stycket i beslut nr 45-2138 av den 19 september 1945 och, för det andra, närliggande verksamhet som bedrivs av ett bolag med verksamhet inom flera områden i enlighet med de villkor som föreskrivs i artikel 31-5 i lag nr 90-1258 av den 31 december 1990?"

Paris, den 25 maj 2023,

Handläggare      Ordförande

ARBETS-DOKUMENT